

Gemeente Eindhoven
Het college van Burgemeester en Wethouders
Postbus 90150
5600 RB EINDHOVEN

Culemborg, 1 november 2021

Betreft: Principeverzoek Groenpark Kleine Dommel
Ons kenmerk: 201879
Contactpersoon: Michiel van Amersfoort

Geacht College,

De familie Roovers is reeds lange tijd eigenaar van het erf en aangrenzende percelen aan de Loostraat in Eindhoven. Met de wisseling der generaties is er de behoefte ontstaan de oorspronkelijke agrarische bedrijfsvoering te staken en een andere invulling voor de grond te kiezen. Een deel van de percelen liggen in het beekdal van de Dommel en zijn begrensd als Brabants Natuurnetwerk. Op de flanken zijn enkele akkerpercelen gelegen. Het plangebied ligt zowel in de gemeente Eindhoven als Nuenen en wordt door de eigenaren als één geheel gezien dat onlosmakelijk met elkaar verbonden is.

Voor deze akkerpercelen heeft de familie Roovers het idee dat deze uitermate geschikt zijn om een bijdrage te leveren aan de energietransitie door middel van een zonnepark. Hiervoor is de samenwerking gezocht met Vattenfall.

In de bijlage treft u een eerste uitgangspuntenkaart voor het gebied.

In dit principeverzoek wordt de focus gelegd op het gedeelte van het plan gelegen in de gemeente Eindhoven. In de hierna volgende toelichting zetten wij voor u uiteen op welke manier dit initiatief past binnen uw beleidskaders. Wij vragen u dan ook planologische medewerking te verlenen.

Met vriendelijke groet mede namens de familie Roovers en Vattenfall,

Eelerwoude,
Michiel van Amersfoort

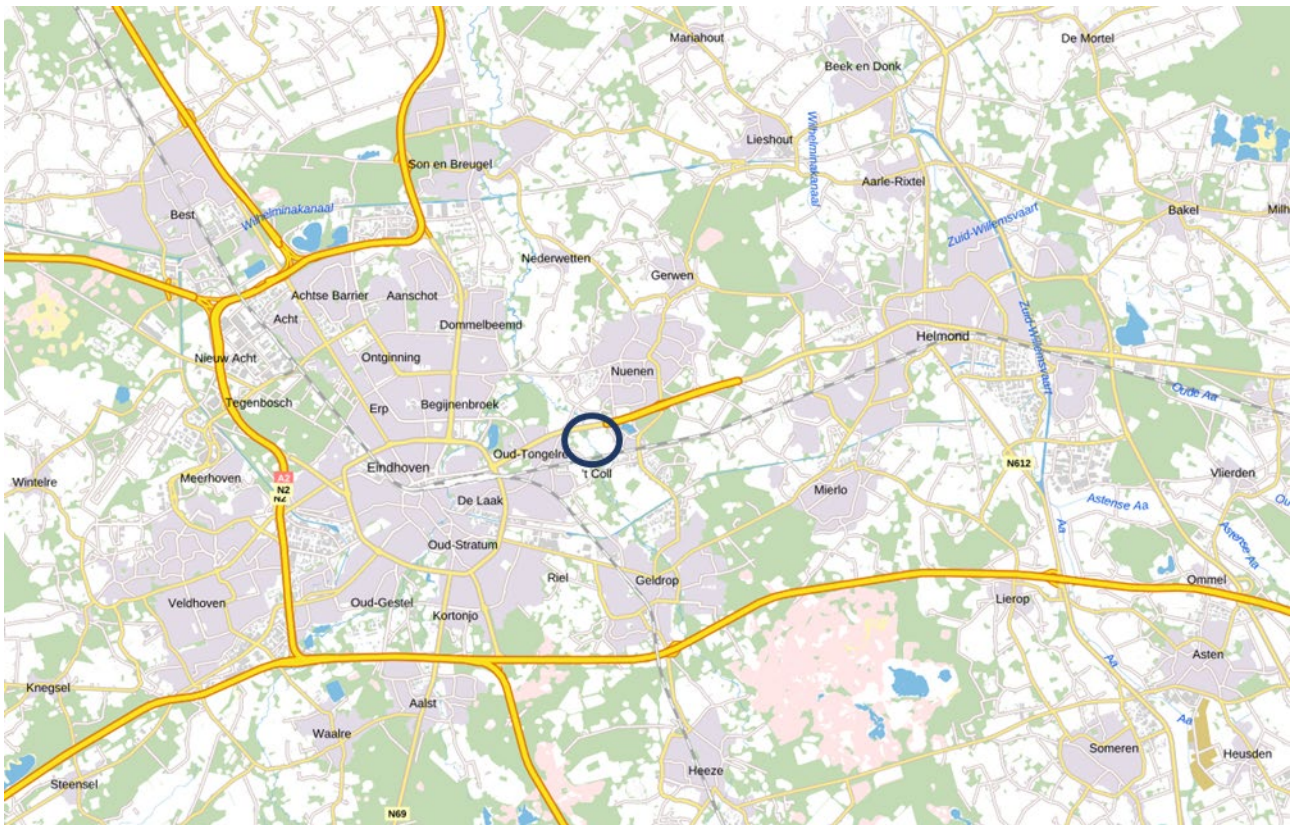
Toelichting

Groenpark Kleine Dommel

In het beekdal van de Dommel, met op flanken enkele akkers ligt een plan voor de ontwikkeling van Groenpark Kleine Dommel. Dit park voorziet in natuurontwikkeling binnen het Natuurnetwerk Brabant en het opwekken van zonne-energie als duurzame economische motor. Het te realiseren zonnepark kan in totaal rond de 25 MW aan opgewekt vermogen realiseren, wat op genoeg is voor ca. 7.500 huishoudens waarvan ca. 1.500 op Eindhovens grondgebied. De technische uitwerking zal nader moeten plaatsvinden.

Het gebied krijgt door deze ontwikkeling een kwaliteitsimpuls waarvan de directe omgeving kan profiteren. Zo zijn door schaalvergroting de oorspronkelijke landschappelijke structuren grotendeels verdwenen en zijn ook de oude (bolle) akkers voor een groot deel vergraven of uitgevlakt. De realisatie van het Groenpark zal de oorspronkelijke kwaliteit van dit gebied versterken.

In de omgeving zijn bovendien een aantal interessante punten, zo staat er een kapelletje aan de Loostraat en loopt ten westen van het plangebied het van Goghfietspad, een landschapskunstwerk. Daarbij is de Kleine Dommel ecologisch en landschappelijk interessant.

Afbeelding 1: Ligging plangebied

De totale oppervlakte van het plan is ca. 37 hectare waarvan 19 hectare in de gemeente Eindhoven en 18 hectare in de gemeente Nuenen. Een klein gedeelte (ca. 5 hectare) wordt daarvan in de gemeente Eindhoven ingericht als zonnepark. De rest zal worden ontwikkeld als natuur of landschappelijke raamwerk.

Afbeelding 2. Luchtfoto van het plangebied (zon-ontwikkeling)

Afbeelding 3. Impressie plangebied voor zon-ontwikkeling in gemeente Eindhoven

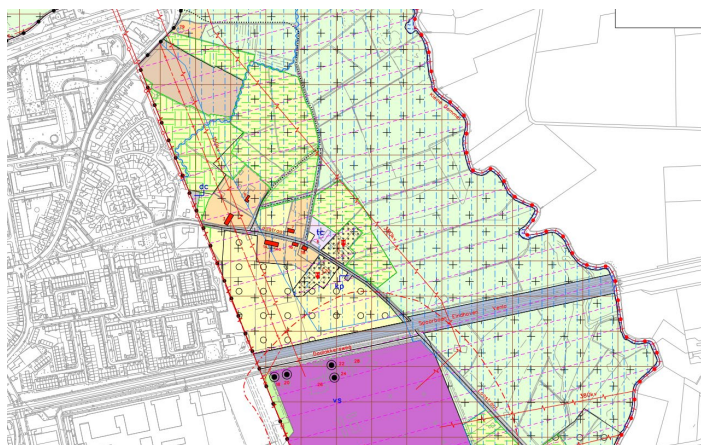
Netaansluiting

Vlak bij het plangebied (aan de overzijde van de spoorlijn) ligt een onderstation van Enexis. Er is reeds ruimte gereserveerd voor het aansluiten van de zonnepanelen Kleine Dommel. Door de geringe afstand tot het onderstation zijn de maatschappelijke kosten die gemoeid zijn met de aansluiting beperkt.

Planologische situatie

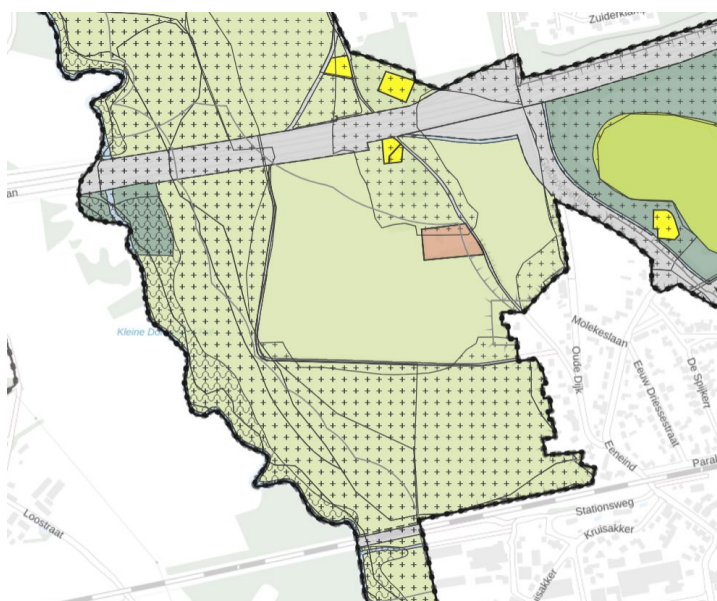
Gemeente Eindhoven

De locatie valt binnen het bestemmingsplan Buitengebied Eindhoven, vastgesteld 29 april 2008. Het gebied waar de zon ontwikkeling is voorzien heeft de enkelbestemming 'Agrarisch gebied met landschappelijke waarden' en heeft enkele aanduidingen: 'archeologische waarden', 'historische verkaveling', 'radarverstoringsgebied' en deels de aanduiding 'reserveringsgebied waterberging' en '50 dB (A) contour'. Tevens zijn de bovengrondse leidingen weergegeven in het bestemmingsplan (zie afbeelding 4).

Afbeelding 4. Bestemmingsplan Buitengebied gemeente Eindhoven

De locatie valt binnen het bestemmingsplan Buitengebied Nuenen (deels onherroepelijk in werking), vastgesteld 1 november 2018. Het gebied waar de zon ontwikkeling is voorzien heeft de enkelbestemming 'Agrarisch gebied met waarden – groenblauwe mantel' en heeft (deels) enkele aanduidingen: 'archeologische waarden', 'aardkundige waarden', 'waarde cultuurhistorische verkaveling' (zie afbeelding 5).

Afbeelding 5. Bestemmingsplan Buitengebied gemeente Nuenen

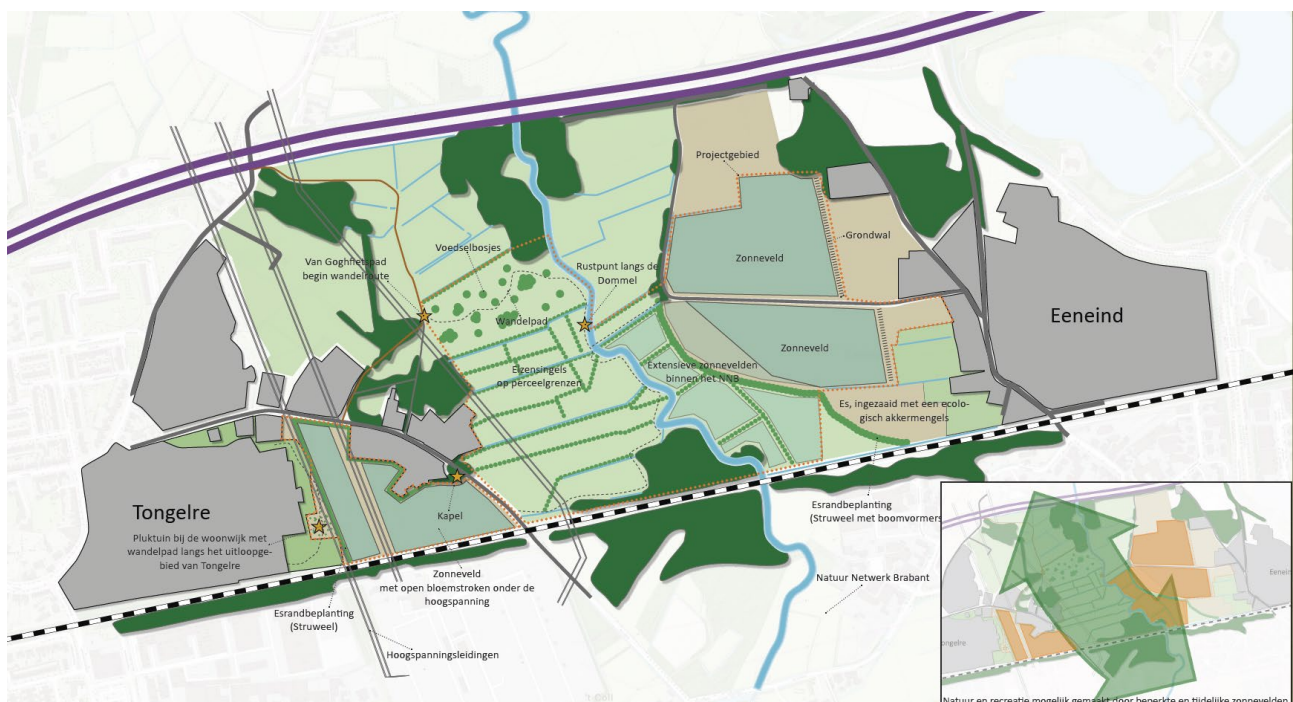
Conclusie

De gewenste ontwikkeling past niet binnen de vigerend bestemmingsplannen. Ook het Voorontwerp bestemmingsplan dat in 2019 door de gemeente Eindhoven is vastgesteld biedt op deze locatie niet de mogelijkheid een zonnepark te ontwikkelen. Er zal derhalve gebruik worden gemaakt van de mogelijkheid een omgevingsvergunning aan te vragen, in afwijking van het bestemmingsplan (op grond van artikel 2.12, eerste lid, sub a, onder 3° Wabo). Daarvoor zal een ruimtelijke onderbouwing worden opgesteld als onderdeel van de vergunningsaanvraag. Hierin komen alle relevante aspecten vanuit de ruimtelijke ordening voor dit project aan de orde en deze ruimtelijke onderbouwing toont aan dat de ontwikkeling in overeenstemming is met een goede ruimtelijke ordening.

Landschappelijke inpassing

Het ruime projectgebied zal voornamelijk gebruikt worden voor het verbeteren van de natuur in het beekdal van de Dommel. Deze natuur zal gedeeltelijk toegankelijk worden met wandelpaden. Hierdoor ontstaat een mooi uitloopegebied voor zowel Tongelre als voor Nuenen en Eeneind. Daarbij wordt aangesloten op historische padenstructuren.

Op enkele plekken wordt een zonnepark aangelegd om deze ontwikkeling van een natuurgebied mogelijk te maken. Hierbij wordt zorg gedragen voor voldoende afstand, en ook een passende landschappelijke inpassing. Dit is op hoofdlijnen reeds beschreven in de uitgangspuntenkaart (zie bijlage). Op deze uitgangspuntenkaart is te zien dat met name de akkers worden ingezet als zonneveld. Deze zonne-akkers worden zo vormgegeven dat ze recht doen aan de cultuurhistorische waarden van deze akkers.

Afbeelding 6. Schetsontwerp

Met de inpassing wordt rekening gehouden met de ecologie van het gebied. Door bijvoorbeeld de kleinschalige structuur in het beekdal terug te brengen ontstaan nieuwe biotopen voor diverse vogelsoorten en kleine zoogdieren.

Onder de zonnepanelen wordt gedacht aan een kruidenrijk (akker)mengsel. Ook wordt nog onderzocht of de fruitteelt (aardbeien) die zo nu en dan plaatsvindt op enkele akkers ook onder de zonnepanelen kan worden toegepast.

Beleidscontext

Provincie Noord Brabant

Omgevingsvisie 'De kwaliteit van Brabant' en interim omgevingsverordening

De provincie Noord-Brabant heeft in haar Omgevingsvisie (2018) en de interim Omgevingsverordening uit 2019 aangegeven te streven om in 2050 energieneutraal te zijn. Echter vraagt het volgens de provincie nog een 'zeer grote inspanning van alle partijen' om de doelstellingen voor 2030 en 2050 te halen. Voor de periode tot 2030 zet de provincie Noord-Brabant daarom vol in op het mogelijk maken van zon- en windprojecten om duurzame energie op te wekken. De provincie heeft in de Interim Omgevingsverordening Noord-Brabant spelregels opgesteld om richting te geven aan onder andere zonprojecten (zie kader).

Uit de omgevingsvisie blijkt dat bij de ontwikkeling van zonnevelden gemeentelijk beleid leidend is. Wel gelden de provinciale regels rondom de zorgplicht voor ruimtelijke kwaliteit. Een zonneveld moet:

- Bijdragen aan de zorg voor het behoud en bevordering van de ruimtelijke kwaliteit van het daarbij betrokken gebied en de naaste omgeving, waaronder in ieder geval een goede landschappelijke inpasbaarheid, en;
- Voldoen aan het principe zorgvuldig ruimtegebruik.

Artikel 3.41 zonne-parken in landelijk gebied

Lid 1. Binnen Landelijk gebied is nieuwvestiging mogelijk van zelfstandige opstellingen van zonnepanelen om te kunnen voldoen aan de doelstellingen voor het opwekken van duurzame energie als:

- a. uit onderzoek blijkt dat de capaciteit voor het opwekken van duurzame energie in Stedelijk gebied, op bestaande bouwpercelen en rekening houdend met de ontwikkelingsmogelijkheden van windenergie onvoldoende is;
- b. de nieuwvestiging past in het onderzoek naar geschikte locaties voor zelfstandige opstellingen van zonnepanelen, gelet op zorgvuldig ruimtegebruik en omgevingskwaliteit;
- c. de ontwikkeling qua omvang inpasbaar is in de omgeving;
- d. de ontwikkeling een maatschappelijke meerwaarde geeft;
- e. de ontwikkeling op regionaal niveau is afgestemd met omliggende gemeenten en de netwerkbeheerder, gelet op de ontwikkeling van overige duurzame energie initiatieven in de omgeving.

Lid 2. De maatschappelijke meerwaarde wordt onderbouwd vanuit de volgende criteria:

- a. de mate van meervoudig ruimtegebruik;
- b. de maatregelen die getroffen worden om de impact op de omgeving te beperken;
- c. de bijdrage die wordt geleverd aan andere maatschappelijke doelen.

Lid 3. Er kan uitsluitend toepassing gegeven worden aan het eerste lid met een omgevingsvergunning waarbij door toepassing te geven aan artikel 2.12, eerste lid, onderdeel a, onder 2 of 3, Wet algemene bepalingen omgevingsrecht wordt afgeweken van een bestemmingsplan, waarbij aan de omgevingsvergunning in ieder geval de volgende voorwaarden worden verbonden:

- a. de omgevingsvergunning geldt voor een bepaalde termijn, die ten hoogste 25 jaar bedraagt;
- b. na het verstrijken van de termijn wordt de vóór de verlening van de omgevingsvergunning bestaande toestand hersteld en wordt de opstelling voor zonne-energie verwijderd;
- c. voor het gestelde onder b. wordt financiële zekerheid gesteld.

omgevingsverordening. In de nadere uitwerking van het initiatief zullen de randvoorwaarden verder worden uitgewerkt en onderbouwd. Een belangrijk aandachtspunt is daarbij de omgevingskwaliteit. Zoals eerder benoemd is het de inzet van de ontwikkeling van het Groenpark om juist omgevingskwaliteit en natuurlijke waarden te realiseren, waarbij het zonnepark fungeert als economische motor.

Metropoolregio Eindhoven

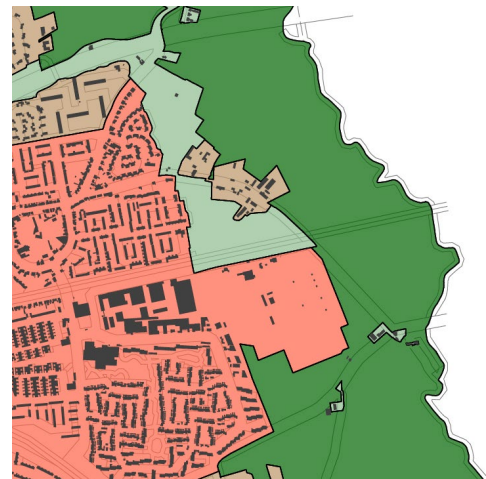
RES 1.0

In samenspraak met de metropoolregio hebben de gemeenten Eindhoven en Nuenen een Regionale Energie Strategie opgesteld. In de RES wordt benoemd dat er ca. 2 TWh duurzaam zal worden opgewekt, waarvan ongeveer de helft al is gerealiseerd of nog in de pijplijn zit. Met zon- en wind initiatieven al dan niet gecombineerd met andere maatschappelijke opgaven zal 0,57 TWh moeten worden opgewekt. Daarmee is aangetoond dat er een noodzaak is om naast duurzame opwek in het stedelijk gebied ook grondgebonden opstellingen te realiseren. De RES spreekt daarnaast over energietransitie als hefboom voor andere regionale opgaven. Hier noemt men onder andere de bescherming van landschap, natuur en biodiversiteit. Ook wordt expliciet benoemd dat nieuwe grote opgaven ruimtelijk moeten worden ingepast. Vanuit de RES wordt benoemd dat bekeken wordt of energieprojecten een deel van de oplossing kunnen zijn voor andere opgaven. Door de ontwikkeling van het Groenpark wordt zowel natuur gerealiseerd als een groen uitloopgebied voor de inwoners van Tongelre en Eeneind. Hiermee wordt het vestigingsklimaat van Brainport versterkt en een duurzaam energieproject gerealiseerd.

Gemeente Eindhoven

Groenbeleidsplan

De gemeente Eindhoven heeft in 2017 het Groenbeleidsplan vastgesteld. In dit plan beschrijft de gemeente op welke manier men omgaat met de groenstructuur in en om de stad. Het plangebied is aangemerkt als 'multifunctioneel groen'. Het hoofddoel van deze strategie is het landschap te versterken door verweving van het landschap met recreatieve en voor de stadsrand specifieke functies en zo de stedeling contact met het landschap te laten ervaren. Daarbij wordt benoemd dat deze plekken belangrijk zijn voor de rust rond de stad. Functies die deze rust verstoren passen dan ook niet in deze zone.

Afbeelding 7. Uitsnede Groenbeleidsplan

Afbeelding 8. Zoekgebieden voor opwek zonne-energie

Beleidskader Zonneparken en Windturbines

In 2020 is door de gemeente Eindhoven een beleidskader opgesteld op welke manier zij invulling wil geven aan de energietransitie. Wat betreft zonneparken is er een duidelijke nee – tenzij strategie waarbij zonneparken mogelijk zijn als overbrugging in ruimte of tijd. Het plangebied is geel, oranje en rood op de bijbehorende kaart

Het plangebied leent zich als overbrugging zowel in ruimte (Invloedssfeer spoorlijn, maar ook de aanwezige hoogspanningsleidingen) als in tijd (pauzelandschap naar natuur).

Naast de opwek van duurzame energie staat in het Groenpark – de Kleine Dommel het realiseren van natuurwaarden centraal. Hiermee sluit het plan aan op de wens vanuit de gemeente de natuurwaarden te vergroten. Daarbij zal ook binnen het zonnepark gewerkt worden conform de gedragscode zon op land om een gebied met grote biodiversiteit te realiseren.

In het schetsontwerp is reeds rekening gehouden met de ontwerpprincipes die zijn benoemd in het beleidskader. Zo is er geredeneerd vanuit de landschappelijke structuur en cultuurhistorische waarde van het gebied en wordt bijvoorbeeld op kavelniveau rekening gehouden met de aanwezige hoogspanningsleiding. In de vervolgfase zal dit schetsontwerp nader worden uitgewerkt in overleg met omwonenden waarbij de ontwerpprincipes leidend zijn.

Gemeente Nuenen

Concept Afwegingskader Zonne- en windenergie

In de commissie ruimte van de gemeente Nuenen is op 9 maart gesproken over het conceptafwegingskader zonne- en windenergie. Besloten is om voordat dit vastgesteld kan worden er een meer beleidsmatige afweging wordt gemaakt. Daartoe wordt momenteel gewerkt aan een beleid 'duurzame energie opwekking'. De verwachting is dat dit in concept gereed is najaar 2021 en gereed voor besluitvorming in Q1/Q2 van 2022. Graag stemmen we met de gemeente Nuenen verder af op welke manier dit initiatief past binnen dit nieuwe beleidskader.

In het concept afwegingskader is een checklist opgenomen waarmee initiatieven kunnen aantonen dat zij voldoen aan de wensen vanuit de gemeente Nuenen. Per onderdeel van de checklist volgt een beoordeling van Ja, via ja, mits – nee, tenzij, tot nee. We kunnen op basis van dit afwegingskader stellen dat het Groenpark op de meeste punten Ja, mits scoort en nergens een Nee. Hieronder gaan we kort in op de criteria

1. Factsheet;

In de factsheet wordt aangegeven in welke trede van de zonneladder het project valt, welk landschapstype van toepassing is en welke milieutechnische onderzoeken nodig zijn.

2. Inrichting en inpassing

Het betreft een project waarbij zowel natuur als energiedoelen worden gerealiseerd, deels in een gebied dat nog om te vormen is naar natuur. Het project kwalificeert zich daarmee als een ja, mits – nee, tenzij. Daarbij ligt de locatie op de flank van beekdal naar kampen- en hoevenlandschap. Er zullen geen zonnepanelen in het beekdal worden geplaatst (Nee), maar op de akkers in het kampenlandschap (ja, mits).

3. Beheer en innovatie

Er zal een beheerplan worden opgesteld waarin zowel de technische als landschappelijke aspecten worden meegenomen. Vattenfall investeert in innovatieve oplossing voor het opwekken van duurzame energie (type panelen, manier van aansluiten, etc.). Maar ook zijn er ontwikkelingen voor het combineren van zonnepanelen met fruitteelt en andere vormen van landbouw. In dit project is de opwekking van duurzame energie een katalysator voor een gebiedsgerichte natuurlijke inrichting, daarnaast zal ook worden bekeken of op de akkers een duurzaam landbouwkundig gebruik (bijvoorbeeld aardbeienteelt) toepasbaar is. Gesteld kan worden dat innovatie en het voorkomen van restafval wordt geborgd door de inhoud van het plan en de samenwerking met PV Cycle (pvcycle.org), er zal minder dan 25% restmateriaal zijn, waardoor dit onderdeel JA scoort.

4. Einde gebruik en toekomst

Na afloop van het gebruik van de percelen als zonnepark zal het ontmanteld worden, hiervoor wordt een middelenbalans opgesteld. Het gebied zal deels weer agrarisch gebruikt worden, echter een groot gedeelte wordt natuur. Er is derhalve sprake van een JA/JA-MITS.

5. Milieu (abiotisch)

Met de opstelling blijft infiltratie van water in de bodem mogelijk. Bovendien zal er gedurende de looptijd geen bemesting en gebruik van chemische middelen plaatsvinden waardoor de belasting op de bodem wordt verminderd. Op die plaatsen waar natuur wordt ontwikkeld wordt er gekozen voor een inrichting passend bij de abiotische

omstandigheden, bijvoorbeeld vernatting waar mogelijk. De aanleg en exploitatie leidt derhalve tot een verbetering, dit scoort een JA.

6. Flora en fauna

In het plan voor het Groenpark is erg veel aandacht voor het verbeteren van de natuurkwaliteit. Zowel flora als fauna krijgt de ruimte in het tussengebied. In het inrichtingsplan voor de akkers met zonnepanelen is tevens ruimte voor flora en fauna. Er is derhalve sprake van een verbetering van de omstandigheden ten opzicht van het huidige gebruik, dit leidt tot een JA in het afwegingskader.

7. Participatie

De familie Roovers en Vattenfall willen samen met bewoners vorm geven aan de precieze invulling van het zonnepark. Zie hiervoor de White paper participatie in de bijlage. Deze visie van Vattenfall kwalificeert zich ten minste op een JA MITS.

8. Maatschappelijke meerwaarde

Het Groenpark combineert natuurontwikkeling met de opwek van duurzame energie, daarnaast wordt er een aantrekkelijk uitloopgebied gecreëerd voor inwoners van Eindhoven en Nuenen. Er wordt nog nader onderzocht of de combinatie met fruitteelt (aardbeien) mogelijk is. Er is een samenwerking opgestart met de lokale energiecoöperatie Morgen Groene Energie om zowel de procesparticipatie als ook financiële deelneming mogelijk te maken. Er wordt derhalve op meerdere punten maatschappelijke meerwaarde gecreëerd waardoor er een JA, MITS ontstaat.

9. Businesscase

Het project is rendabel met SDE++ subsidie. Daarmee is het een JA-MITS initiatief.

Al met al is het Groenpark Kleine Dommel een unieke combinatie van de realisatie van nieuwe natuur en duurzame opwek waarbij omwonenden een stem krijgen. Het initiatief moet dan ook in zijn geheel worden bekeken. Het afwegingskader geeft voldoende handvatten om het plan voor het Groenpark en de zonne-akkers voor duurzame opwek hierin verder uit te werken.

Landschapsstudie Nuenen

In 2020 is door de gemeente Nuenen een landschapsstudie uitgevoerd om richting te kunnen geven aan een aantal ruimtelijke opgaven (waaronder duurzame opwek van energie). Deze studie laat zien dat het plangebied ligt op de overgang van nat naar droog (beekdal – Hoeven- en kampenlandschap). Het beekdallandschap van de Kleine Dommel kenmerkt zich bijvoorbeeld door strokenverkaveling haaks op de beek en wordt begrensd door steilranden. Dit is ook in het plangebied waarneembaar. Het hoeven- en kampenlandschap kenmerkt zich juist door blokverkaveling en bolle akkers

Ook gaat de studie in op 'autonome elementen' zoals de spoorlijn en de N270. Deze lijnelementen werken als barrières in het landschap.

In het plan wordt recht gedaan aan de kenmerken die de landschapsstudie benoemd. In het natte beekdal wordt gewerkt aan natuurherstel in het kader van het Natuurnetwerk Brabant. Op de bolle akkers wordt in blokken zonne-energieopgewekt en landschapsstructuren worden hersteld. In de verdere definitieve uitwerking van het ontwerp vormt de landschapsstudie belangrijke achtergrond informatie voor het maken van keuzes.

Omgevingsaspecten

In het vervolgtraject zal een uitgebreide waardentoets plaatsvinden waarbij inzicht wordt gegeven op welke manier invulling gegeven wordt aan de waarden op het vlak van natuur(wetgeving), archeologie en cultuurhistorie, maar ook water. Ook is het van groot belang om de ontwikkeling vorm te geven zonder effect op een aanvaardbaar woon- en leefmilieu.

Natuur

Door een ecooloog is reeds een veldbezoek uitgevoerd om te controleren of er grote belemmeringen vanuit de Wet Natuurbescherming zijn voor de uitvoering van het plan. Geconcludeerd werd dat er door de natuurontwikkeling in het Dommeldal juist invulling wordt gegeven aan ecologische kansen. In het vervolgtraject zal dit nader worden onderbouwd.

Archeologie en cultuurhistorie

In het gebied zijn archeologische waarden aanwezig, bovendien zijn de (bolle) akkers van cultuurhistorische waarde. Door nauw samen te werken met een gespecialiseerde adviseur op het vlak van archeologie en cultuurhistorie worden deze waarden opgenomen in het plan en waar mogelijk versterkt.

Water

De oppervlakte verhard zal door het plan niet toenemen. Er zullen geen waterschapsbelangen worden geschaad. In nauw overleg met waterschap de Dommel zal nader invulling worden gegeven aan de wateropgave in het Dommeldal.

Milieuaspecten

In het vervolgtraject zal nader worden onderbouwd dat er geen gevaar is voor de aantasting van een aanvaardbaar woon- en leefmilieu. Aspecten als geluid, lichthinder, en elektromagnetische straling zullen nader onderzocht worden en inzichtelijk worden gemaakt. Onze ervaring leert dat wanneer in het (technisch) ontwerp de juiste keuzes worden gemaakt de effecten tot een minimum worden beperkt. Zo wordt er met het plaatsen van de technische installaties (omvormers en transformatoren) rekening gehouden met de afstand tot woningen waardoor geluid en straling geen belemmering vormt.

Participatie

Vattenfall wil alle relevante stakeholders aan het begin van het proces betrekken bij keuzes over ruimtelijke inpassing en lokaal eigenaarschap. Dat doen we tijdens het ontwerp, de bouw en de exploitatie van het zonnepark. We zorgen ervoor dat het zonnepark goed bij het landschap en de omgeving past. We creëren zoveel mogelijk maatschappelijke meerwaarde en benutten zoveel mogelijk mee-koppel-kansen. Wij geloven in het opbouwen van duurzame, lange termijnrelaties met de omgeving en goed nabuurschap. Vattenfall heeft de Gedragscode Zon op Land van Holland Solar ondertekend en committeert zich hiermee aan de basisprincipes voor acceptatie en participatie van grondgebonden zonprojecten. Elk zonproject is anders. Daarom is maatwerk essentieel. Relevante stakeholders moeten op het juiste moment betrokken worden. Een zorgvuldige, stapsgewijze, manier van communiceren vergroot de kans op acceptatie en voldoende draagvlak voor het project in de omgeving. De afgelopen tijd is het eerste contact al gelegd met de lokale energievoorziening Morgen Groene Energie. Afsproken is om de samenwerking met elkaar op te zoeken wanneer het gaat over proces- en financiële participatie. Ook willen Vattenfall en de grondeigenaren, een actieve rol vervullen bij het betrekken van de omgeving bij het project.

Wij stellen voor om een op het project afgestemd participatieplan te maken als u positief staat tegenover een zonnepark op deze locatie. Onderwerpen die hierin een plaats krijgen zijn:

1. **Procesparticipatie:** We willen alle relevante stakeholders bij de ontwikkeling van het zonnepark betrekken. Dat doen we tijdens het ontwerp, de bouw en de exploitatie van het zonnepark. We zorgen ervoor dat het zonnepark landschappelijk en qua uitstraling goed past bij de omgeving, creëren zoveel mogelijk maatschappelijke meerwaarde en benutten zoveel mogelijk mee-koppel-kansen. Wij geloven in het opbouwen van duurzame, lange termijn relaties met de omgeving en goed nabuurschap.
2. **Financiële participatie:** op welke manier kan de omgeving van het zonnepark profiteren? Er is voor de omgeving keuze tussen de volgende opties:
 - a. Lokaal eigenaarschap verkennen met energievoorziening en/of lokale ondernemers.
 - b. Mee-investeren via een obligatieregeling: Samen in Zon
 - c. Korting op producten en diensten: Zelf verduurzamen
 - d. Afname van lokale groene stroom

- e. Omgevingsfonds: Iedereen kan meedoen

In de meegestuurde Whitepaper en Onepager over de werkwijze omtrent lokaal eigendom en het doorgaans omgaan met participatie binnen Vattenfall, kunt u meer informatie vinden over de onderwerpen proces- en financiële participatie.

Conclusie

Het Groenpark Kleine Dommel is een unieke ontwikkeling in de natuurzone tussen Eindhoven en Nuenen. Door de ontwikkeling van nieuwe natuur in het Dommeldal wordt het Natuurnetwerk Brabant versterkt en wordt bovendien het stedelijk uitloopegebied toegankelijk gemaakt. Om dit mogelijk te maken zal er een zonnepark worden gerealiseerd op de flanken van het beekdal.

Deze zonontwikkeling past binnen de beleidskaders van gemeente en provincie. De combinatie tussen natuurontwikkeling en het opwekken van duurzame energie wordt specifiek in de Regionale Energie Strategie benoemd; Duurzame Energie als hefboom voor andere opgaven.

Het beleidskader zonneparken en windenergie van de gemeente Eindhoven geeft bovendien aan dat op deze locatie mogelijkheden liggen in het kader van een buffer in ruimte en tijd. Gelet op de ligging en de inhoud van het Groenpark past de ontwikkeling binnen die typering. Door een groot deel van het Dommeldal al te ontwikkelen als natuur en rond het zonnepark toegankelijke natuur te realiseren doormiddel van een pluktuin en een voedselbosje, wordt tevens invulling gegeven aan de typering 'multifunctioneel groen' uit het Groenbeleidsplan van de gemeente Eindhoven.

Het concept afwegingskader zonne- en windenergie van de gemeente Nuenen geeft aanleiding om het plan voor het Groenpark verder uit te werken. Op alle onderdelen 'scoort het integrale plan ten minsten een JA, MITS. Alleen op de zonneladder vallen die percelen die agrarisch zullen blijven na ontmanteling van het zonnepark onder trede 3, deze trede geeft een NEE, TENZIJ in het afwegingskader. Door een groot deel van het Dommeldal al te ontwikkelen als natuur en rond het zonnepark toegankelijke natuur te realiseren doormiddel van een pluktuin en een voedselbosje, wordt voldoende geïnvesteerd in maatschappelijk belang dat de TENZIJ rechtvaardigt.

De maatschappelijke verankering van het initiatief zal nog verder worden uitgewerkt. Wel zitten er in het schetsontwerp reeds een aantal punten waarbij specifiek de verbinding met de omgeving wordt gezocht.

Wij vragen u daarmee om planologische medewerking voor het verder uitwerken van dit initiatief.

Uitgangspuntenkaart

Groenpark - de Kleine Dommel

Uitgangspuntennotitie

Eelerwoude werkt

met passie aan een mooi

en groen Nederland

Opdrachtgever:

Naam: fam. Rovers i.s.m. Vattenfall

Opdrachtnemer:

Eelerwoude

[Onze vestigingen](#)

088-1471100

info@eelerwoude.nl

www.eelerwoude.nl

Projectgegevens:

Projectnummer: 201879

Datum: 22 september 2021

Projectleider: MA

Gecontroleerd: MA

Status: Concept

Versie: 2

© 2021 Eelerwoude

Dit rapport is enkelzijdig opgemaakt.

Groenpark - de Kleine Dommel

Ruimtelijk analyse

Ondergrond

- Het projectgebied ligt in het beekdal tussen Tongelre en Eeneind.
- Geomorfologisch zijn er 2 hoofdeenheden te zien. Een beekdal midden door het projectgebied en aan beide zijden dekzanden.
- Qua landgebruik is in de omgeving verschil te zien tussen de verschillende geomorfologische eenheden (beekdal bestaat uit grasland en de hogere dekzanden zijn akkers), echter is dit niet meer duidelijk zichtbaar in groenstructuren door de schaalvergroting.
- Aan de maaiveldhoogte is duidelijk het beekdal herkenbaar. Ook zijn de essen aan de oostzijde van het beekdal deels nog zichtbaar. Wat opvalt is dan ten noorde van het Elmdepad de es is afgegraven. De es aan de westzijde is herkenbaar op de bodemkaart, maar in het landschap en op de historische kaarten is deze minder uitgesproken dan die aan de westzijde.

Landschap en ecologie

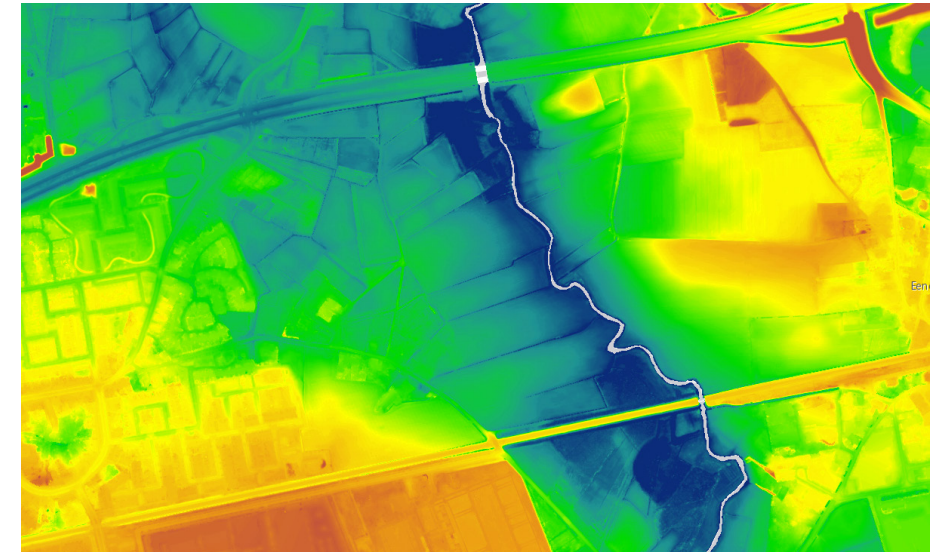
- Het huidige landschap is door de schaalvergroting het karakteristieke kleinschalige beekdal verloren. Op de kavelgrenzen stonden vroegen elzensingels die door de schaalvergroting zijn verwijderd.
- Hierdoor zijn de ecologisch waardevolle kleinschalige landschapsstructuren verloren gegaan. Door intensivering van het grondgebruik is ook de diversiteit verloren gegaan en bestaat het grasland voornamelijk uit een monocultuur.
- Vroeger bestond het projectgebied uit vele kleine percelen.
- De oude essen ten zuiden van de loostraat en ten oosten van het beekdal worden momenteel gebruikt als akkers. Het beekdal zelf bestaat voornamelijk uit graslanden.
- Op verschillende plekken in het projectgebied staan kleinschalige bosjes. Deze bosjes hebben een natuurbestemming en zijn ook ecologisch waardevol. Deze bosjes vormen een mooi ensemble met de Kleine Dommel.
- In de omgeving zijn er een aantal interessante punten, zo staat er een kapelletje aan de Loostraat en loopt te westen van het plangebied het van Goghfietspad, een landschapskunstwerk. Daarbij is de Kleine Dommel ecologisch en landschappelijk interessant.

Omwonenden

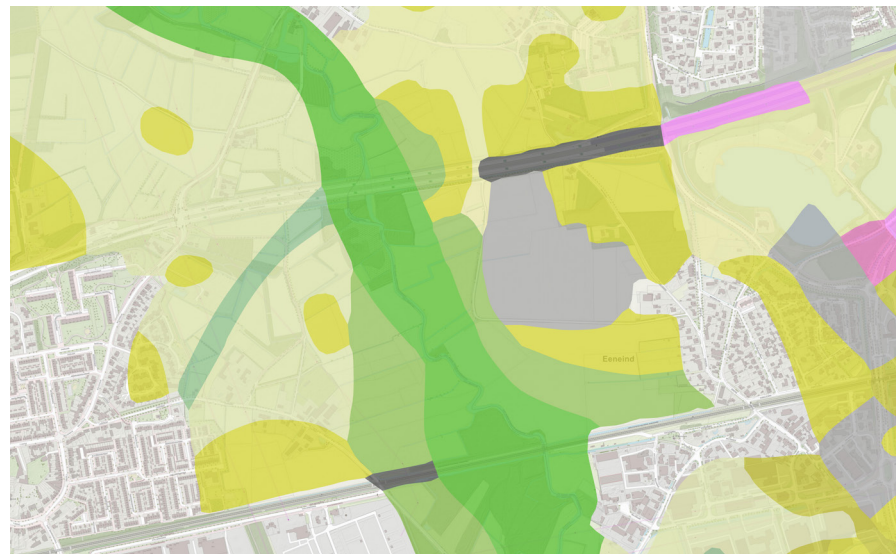
- Het ruime projectgebied zal voornamelijk gebruikt worden voor het verbeteren van de natuur. Deze natuur zal gedeeltelijk toegankelijk worden met wandelpaden. Hierdoor ontstaat een mooi uitloopgebied voor zowel Tongelre als voor Nuenen en Eeneind.
- Op enkele plekken wordt een zonnepark aangelegd om deze ontwikkeling van een natuurgebied mogelijk te maken. Hierbij wordt zorg gedragen voor voldoende afstand, en ook een passende landschappelijke inpassing.

Huidige topografische kaart van het beekdal tussen Tongelre en Nuenen.

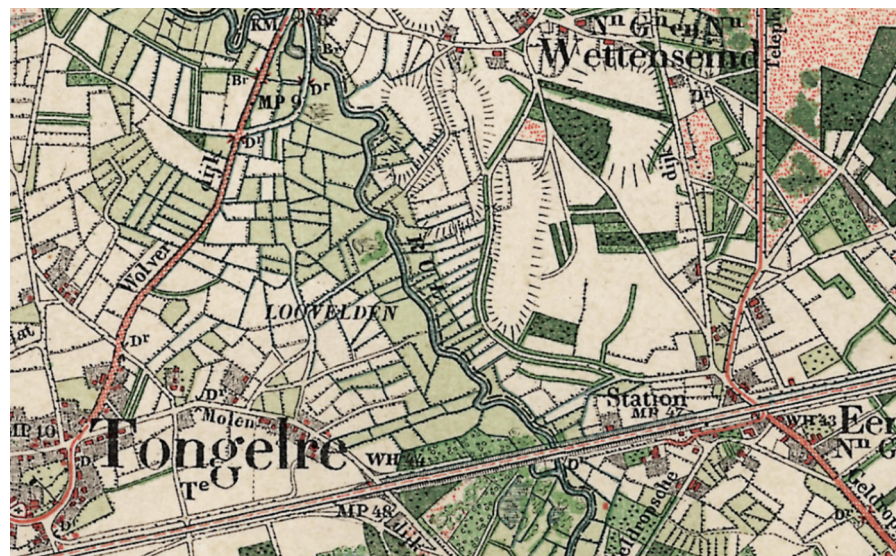
Hoogtekaart met duidelijk beekdal en afgegraven es ten westen van het beekdal. (Blauw is laag en oranje is hoog).

Geomorgologische kaart een duidelijk beekdal in het dekzandgebied

Bodemkaart, hoge enkeerdgronden aan beide zijden van het beekdal en in het beekdal een lage enkeerdgrond

1900, een kleinschalig beekdal met aan beide zijden open essen.

Luchtfoto 2020, relatief grootschalig landschap met akkers op de essen.

Natuur en recreatie mogelijk gemaakt door beperkte en tijdelijke zonnevelden

Groenpark - de Kleine Dommel

Ontwerp en referentiebeelden

Ontwerp

- De eigenaren van de grond hebben als doel een mooie omgeving te creëren, voor zichzelf en voor de omwonende. Er wordt daarom ingezet op landschapsherstel, natuurontwikkeling en recreatieve routes.
- Op 2 locaties wordt in het plan een zonneveld ontwikkeld waarmee de landschapsontwikkeling mogelijk wordt gemaakt.
- De natuurzone langs de beek en de rand langs Tongelre wordt opengesteld door een wandelpad om zo recreanten toegang te geven tot het landschap.
- Er worden 2 wandelpaden aangelegd. Langs de beek zal dit meer een struinp pad zijn. Het pad loopt van de Loostraat door het natuurgebied naar een rustpunt langs de Dommel naar het van Goghfietspad.
- Bij het westerlijke zonneveld komt een pluktuin met allerlei verschillende bes- en bloemdragende en ecologische soorten. Hierdoor ontstaat niet alleen een leuke plek voor de mens maar ook voor dieren. Deze pluktuin kan gebruikt worden door de school voor natuureducatie en educate over de energie opwekking en het project.
- Onder de hoogspanningsmasten komt een kruidenrijk bijenmengsel passend bij de bodem.
- Onder de zonnepanelen komt bij beide velden een kruidenrijk akkermengsel, hierdoor voegt het zonneveld ook waarde toe aan de ecologische waarde van het complete plan.
- De schaal van het landschap wordt weer hersteld naar een kleinschalig beekdal door het planten van elzensingels op de oude perceelsgrenzen. Behalve landschappelijke waarde hebben de elzen ook een ecologische waarde.
- Het grasland van het beekdal word extensief beheerd zodat hier een ecologisch mengels van grassen en kruiden kan ontstaan.
- Langs de sloten en langs de beek wordt waar mogelijk een natuurvriendelijke oever aangelegd.
- De zonnevelden aan de oostzijde liggen op een relatief grote es. Echter is een deel hiervan afgegraven. Toch wordt de oude structuur aangezet door het aanplanten van een esrandbeplanting langs de rand van de es. Dit bestaat divers ecologisch struweel, met sporadisch ook enkele boomvormers.
- Om het zicht op het zonneveld aan de oostzijde wat te verzachten wordt er een lage grondwal aangelegd die in combinatie met het gras wat er op staat een deel van de zonnepanelen uit het zicht neemt, zonder dat dit grote invloed heeft op de openheid van de es.
- Binnen het Brabantse natuurnetwerk worden op enkele plekken ook zonnepanelen toegepast. Deze worden met ruime tussenruimte geplaatst zodat de natuur hier volop de kans kan krijgen zich te ontwikkelen.

Eigenaarschap

De energietransitie gebeurt lokaal en samen

- Klimaatakkoord: In Nederland moet in 2030 35TWh aan duurzame energie op land geproduceerd worden.
- De elektriciteit moet dan voor 70% met zonne- en windenergie zijn opgewekt.
- Regionale Energiestrategieën: 30 energieregio's onderzoeken op welke locaties dit mogelijk is.
- Streven tot 50% lokaal eigendom door bewoners en bedrijven uit de nabije omgeving.

Fossielvrij leven binnen één generatie mogelijk maken

Vattenfall werkt aan een duidelijk doel: fossielvrij leven binnen één generatie mogelijk maken. Met zon- en windparken leveren we een bijdrage aan ons doel. Maar dat doen we niet alleen. We zien veel initiatieven in Nederland om meer duurzame energie op te wekken. Die maken we graag mogelijk. Daarom werken we samen met regionale en lokale partners, zoals coöperaties, industrieën, overheden, bedrijven en onze klanten. We hebben elkaar hard nodig.

Samen ontwikkelen met lokale partners

- Vattenfall werkt samen met energiecoöperaties aan gezamenlijke doel van 35 TWh in 2030.
- We delen onze gezamenlijke kennis en ervaring in projectontwikkeling met energiecoöperaties.
- Lokaal eigendom en betrokkenheid van de directe omgeving staan voorop bij projectontwikkeling.
- Bij nieuwe projecten onderzoekt Vattenfall hoe lokaal eigendom vormgegeven kan worden.
- Vattenfall biedt omwonenden de mogelijkheid om te participeren in projecten en mede-eigenaar te worden van een zon- of windpark.

Eigenaarschap in de energietransitie

Vattenfall geeft samen met lokale partners richting aan de energietransitie

De omgeving in kaart: Vattenfalls Cirkel van Invloed

Factor

Buren

Omschrijving

Voor windparken: omwonenden en bedrijven binnen 2,5 kilometer afstand.

Voor zonneparken: omwonenden en bedrijven binnen 0,8 kilometer afstand.

Omgeving

Impact om de omgeving, onder meer: leefbaarheid, natuur, ecologie, biodiversiteit, recreatie en educatie.

Vertegenwoordiging gemeenschap

Direct omliggende dorpskernen en hun inwoners, vertegenwoordigd door bestuur van wijk-, dorps- en/of stadsraad.

Lokaal Eigendom

Georganiseerd verband dat invulling geeft aan het lokaal eigendom in het project; vereniging of coöperatie die met Vattenfall een project kan ontwikkelen.

Omgevingsraad en -overeenkomst

Betrekken van de omgeving doen we bij voorkeur via een omgevingsraad: direct belanghebbenden en organisaties die input kunnen leveren op bijvoorbeeld het ontwerp en de profijtregelingen. Met de omgevingsraad werken we het participatieplan uit en werken we toe naar een Omgevingsovereenkomst. Dat is een pakket aan toezeggingen aan de omgeving, dat voor alle betrokkenen geldt en afdwingbaar is.

Meeprofiteren via een omgevingsfonds

Via een omgevingsfonds kunnen we bijdragen aan de financiering van groene projecten in de omgeving. Zonder tegenprestatie van inwoners.

Mogelijkheden zijn:

- Verduurzamen van je eigen huis.
- Energiezuinige apparaten voor huishoudens.
- Zonnedaken: bijvoorbeeld op sportkantine.
- Extra groen: bijvoorbeeld op schoolpleinen.
- Bijdrage aan lokale projecten:
 - initiatieven die de natuur en het landschap versterken.
 - maatschappelijke initiatieven van toneel- en sportverenigingen.

Samen eigenaar worden van het project

- 1 Samen risicodragend investeren.
 - Vanaf de start van de ontwikkeling.
- 2 Risicodragend investeren bij start bouw.
 - Na het investeringsbesluit door Vattenfall, kan de omgeving een deel van het project overnemen.
- 3 Risicodragend investeren bij start exploitatie.
 - Wanneer het windpark en/of zonnepark operationeel is, kan de omgeving een deel van het project overnemen.
- 4 Indirect investeren.
 - Inwoners dragen via een obligatieregeling (indirect) bij aan de financiering van het park. Dat doen we via het beproefde 'Samen in Zon en Wind'-concept.

Eigenaarschap in de energietransitie

Hoe Vattenfall samen met lokale partners richting geeft aan de energietransitie

Energiepark Haringvliet Zuid,
Middelhamis

VATTENFALL

Inhoud

1. De energietransitie is lokaal	2
1.1 Het Klimaatakkoord	2
1.2 Regionale Energiestrategieën (RES)	3
1.3 Lokaal Eigendom	3
2. Samen met de omgeving ontwikkelen	4
2.1 Wie is de omgeving?	4
2.2 Hoe doet de omgeving mee?	5
2.2.1 Benadering grondeigenaren en burens	6
2.2.2 Omgevingsraad	6
2.2.3 Afspraken met de omgeving	7
2.3 Hoe worden we samen eigenaar van het project?	7
2.3.1 Potentiële eigenaren	7
2.3.2 De opties voor lokaal eigendom	8
2.3.3 Samenwerking vormgeven	8
3. Samen de gemeenschap verder verduurzamen	9
3.1 Omgevingsfonds	9
3.2 Afnemen van lokaal opgewekte groene stroom	9
3.3 Zelf verduurzamen	9

Vattenfall werkt aan een duidelijk doel: fossielvrij leven binnen één generatie mogelijk maken. Dat is een stevige ambitie. Maar het kan! Daar zijn we van overtuigd. We beginnen bij onszelf én we kijken verder. Met onze zon- en windparken leveren we een bijdrage aan ons doel. Maar dat doen we niet alleen. We zien veel initiatieven in Nederland om meer duurzame energie op te wekken. Die maken we graag mogelijk. Daarom werken we samen met regionale en lokale partners, zoals energiecoöperaties, industrieën, overheden, bedrijven en onze klanten. We hebben elkaar hard nodig.

In het Klimaatakkoord van Parijs is in 2015 afgesproken de opwarming van de aarde te beperken tot minder dan twee graden Celsius ten opzichte van het pre-industriële tijdperk. Het streven is om de opwarming beperkt te houden tot anderhalve graad. In Nederland staan we voor de opgave om in 2030 35TWh aan duurzame energie op land te produceren. Daar geven wij met de inwoners van Nederland, verenigd in lokale energiecoöperaties en andere samenwerkingsverbanden, enthousiast invulling aan. Hoe? Dat beschrijven wij in deze publicatie.

**Fossielvrij leven binnen één generatie mogelijk maken.
Samen kan het!**

1.1 Het Klimaatakkoord

In lijn met Parijs heeft het Nederlandse kabinet met het nationale Klimaatakkoord een centraal doel geformuleerd: het terugdringen van de uitstoot van broeikasgassen in Nederland met 49% ten opzichte van 1990. Het kabinet pleit in Europa voor een broeikasgasreductie van 55% in 2030. Toegespitst op de elektriciteitssector is het doel van dit akkoord om onze energievraag in 2030 voor 70% met zonne- en windenergie in te vullen. Vattenfall heeft intensief meegewerkt aan het opstellen van het Klimaatakkoord. Specifiek zijn we betrokken bij de sectortafel Elektriciteit en in die hoedanigheid nemen wij ook deel aan het uitvoeringsoverleg van deze sectortafel. Vattenfall committeert zich volledig aan de afspraken die in het Klimaatakkoord zijn gemaakt.

1.2 Regionale Energie-strategieën (RES)

Dertig energieregio's in Nederland onderzoeken op welke locaties het mogelijk is om duurzame elektriciteit op land (wind en zon) op te wekken en welke alternatieven beschikbaar zijn voor aardgas. Waar is ruimte voor hernieuwbare energieprojecten? Zijn die locaties maatschappelijk gezien acceptabel en hoe zit het met de financiële haalbaarheid? In een Regionale Energiestrategie (RES) geeft elke energieregio antwoord op deze vragen.

Wij willen graag samen met energiecoöperaties onze kennis en ervaring in projectontwikkeling delen met de energieregio's om nog beter bij te kunnen dragen aan het gezamenlijke doel van 35 TWh aan duurzame energieproductie op land in 2030.

1.3 Lokaal Eigendom

De ambities uit het Klimaatakkoord en de vertaling daarvan in de RES moeten uiteindelijk leiden tot concrete projecten die kunnen rekenen op draagvlak.

Lokaal eigendom kan hieraan een bijdrage leveren. Het Klimaatakkoord benoemt daarom het belang van een evenwichtige eigendomsverdeling in een gebied en heeft een algemeen streven geformuleerd om tot 50% lokaal eigendom (door bewoners en bedrijven uit de nabije omgeving) te komen van de hernieuwbare energieproductie-eenheden.

Vattenfall steunt het streven naar lokaal eigendom en nodigt overheden uit om in projecten samen met de omgeving de best passende mix van mogelijkheden te kiezen. Niet overal bestaan dezelfde kansen en behoeften om financieel risicodragend mee te doen

in energieprojecten. Vattenfall onderzoekt bij nieuwe projecten welke mogelijkheden en behoeften er op de betreffende locatie zijn om lokaal eigendom vorm te geven. Eigendom en betrokkenheid van de directe omgeving staan daarbij voorop. Daarbij gaat het ook echt om de directe omgeving; het draagvlak voor een project is er niet bij gebaat wanneer lokaal eigendom wordt ingevuld door investeerders die op afstand staan. Dit vertaalt zich in onze aanpak voor procesparticipatie én financiële participatie. Verderop in dit document zetten we dit uiteen.

Vattenfall biedt de mogelijkheid aan omwonenden om te participeren in projecten en mede-eigenaar te worden van een wind- of zonnepark.

2.

Samen met de omgeving ontwikkelen

Energiepark Haringvliet Zuid,
Middelharnis

2.1 Wie is de omgeving?

Vattenfall ontwikkelt projecten altijd samen met de omgeving. Dat doen we tijdens het ontwerp, de bouw en de exploitatie van onze projecten. De omgeving bepaalt mede de locatie en de inrichting van de wind- en zonneparken in het landschap. Om dit effectief te kunnen doen, is het belangrijk om vóór de start in kaart te brengen hoe die omgeving er uit ziet: wie maakt er deel van uit en wie niet? Deze manier van werken heeft verschillende voordelen:

1. Door de omgeving nauwkeurig in kaart te brengen is het mogelijk te bepalen wie welke rol inneemt bij de gezamenlijke ontwikkeling van het plan. Dat kan bijvoorbeeld door lokale partners, zoals coöperaties en overheden, mee te laten denken en te

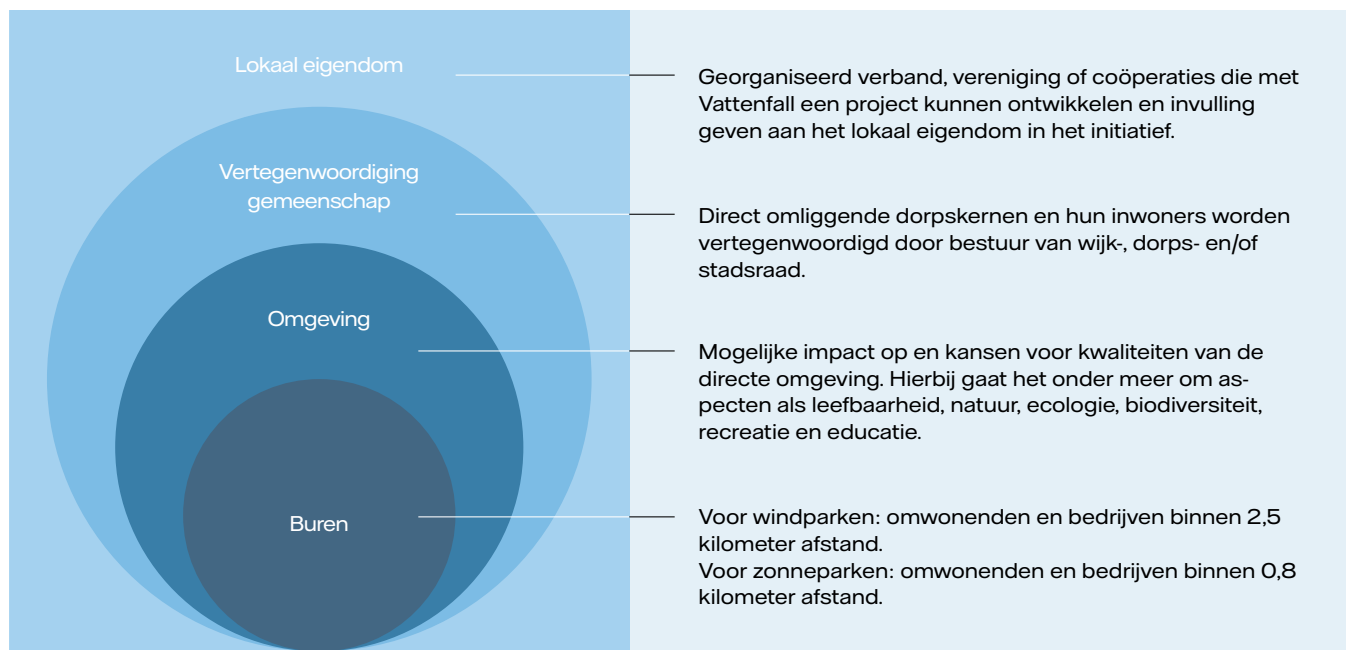
laten participeren in het ontwikkelingsproces (procesparticipatie). De afbakening maakt het ook mogelijk te bepalen welke partijen we uitnodigen voor bijvoorbeeld omgevingsraad-bijeenkomsten en informatieavonden. En ook welke belangen er spelen zodat we hier zoveel mogelijk rekening mee kunnen houden. Zo kan Vattenfall duurzame relaties opbouwen met de omgeving.

2. Een nauwkeurige inventarisatie van de omgeving maakt inzichtelijk welke partijen (mee)profiteren en wie financieel kunnen participeren in een windpark of zonnepark. Als gemeente, initiatiefnemer en energiecoöperatie wil je natuurlijk dat de meest betrokken belanghebbenden de gelegenheid krijgen deel uit te maken van het betreffende project.

Vattenfalls Cirkel van Invloed:

Vattenfall heeft een vuistregel ontwikkeld die ons helpt bij het in kaart brengen van de omgeving, en het beantwoorden van de vraag wie ertoe behoort en wie niet. We noemen dit 'Vattenfalls Cirkel van Invloed'. Een beschrijving van de omgeving is uiter-

aard altijd afhankelijk van de lokale context van het project. We stellen deze beschrijving daarom altijd in overleg met de gemeente en de (lokale) gemeenschap vast. Als minimale vertegenwoordiging onderscheidt Vattenfall in ieder geval de volgende belangen in het project:

2.2 Hoe doet de omgeving mee?

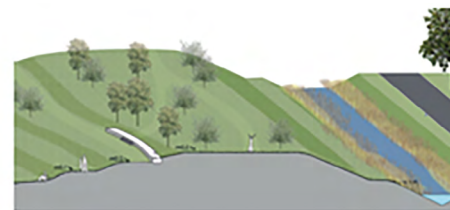
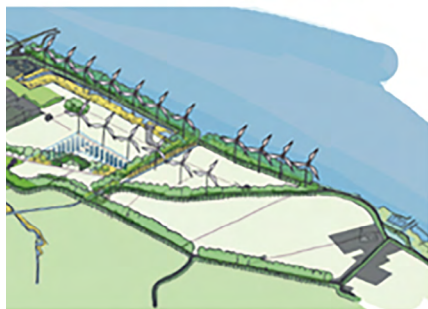
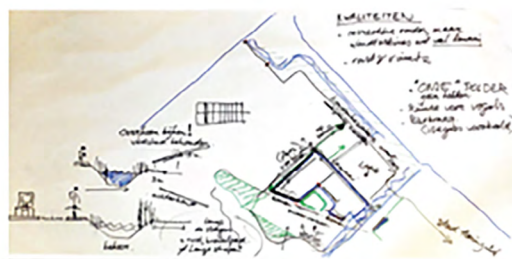
Vattenfall maakt samen met de ontwikkelpartner en met de omgeving een plan voor procesparticipatie. Dat plan ziet er in elk project anders uit, en het opstellen ervan is maatwerk. Wel onderscheiden we in ieder geval de onderstaande stappen. Onze manier van werken sluit daarmee volledig aan bij de gedragscodes van Holland Solar (Zon op Land) en NWEA (Wind op Land). Wij zorgen voor:

- het organiseren van procesparticipatie zodat belanghebbenden – inclusief omwonenden – bijdragen aan het ontwerp door het inbrengen van specifieke (gebieds)kennis. Vanaf het begin van de ontwikkelfase van een concreet project trekken we gelijkwaardig op met energiecoöperaties, bewoners in de omgeving en andere belanghebbenden
- reguliere afstemming en overleg met omwonenden, buurtverenigingen en dorpsraden, energiecoöperaties, natuur- en landschapsorganisaties;

- duidelijke communicatie over de momenten waarop de omgeving betrokken wordt en met welke frequentie dit gebeurt. Vattenfall geeft in overleg met de vergunningverlenende overheid – in het participatieplan én gedurende het proces – steeds duidelijk aan welke mogelijkheden er (nog) zijn voor aanpassingen in de planvorming;
- het inrichten van een goed en transparant systeem voor het behandelen van vragen en klachten, zowel tijdens de bouw als tijdens de exploitatie.

In de volgende paragraaf lichten we toe hoe we procesparticipatie aanpakken.

De optimale inpassing van een wind- of zonnepark is ons uitgangspunt.

Beelden uit de visie landschappelijke inpassing

Beelden uit de workshop met stakeholders

2.2.1 Benadering grondeigenaren en burens

Vattenfall wil dat de inrichting van een wind- of zonnepark aansluit bij de wensen van belanghebbenden. Vattenfall ontwikkelt windparken daarom niet op perceelniveau maar contracteert zo mogelijk het hele projectgebied. Dit vergroot de mogelijkheden om energieparken optimaal in een gebied in te passen. De direct omwonenden van het zon- of windpark informeren we rechtstreeks, vanaf de eerste fase van de ontwikkeling. Voor onze zonprojecten organiseren wij ontwerpessies. Daarin onderzoeken we samen met de omgeving en een landschapsarchitect hoe het zonnepark landschappelijk mooi ontworpen kan worden via een optimaal landschappelijk inpassings- en beplantingsplan.

Energiepark Haringvliet Zuid

Energiepark Haringvliet Zuid is het eerste park dat zonne-energie, windenergie én opslag via batterijen combineert. Voor inwoners en andere belanghebbenden organiseerden we bijeenkomsten over het ontwerp van het energiepark. Deze input vormde samen met het gemeentelijk en provinciaal beleid de basis van het ontwerp.

Meer weten?

Ga naar energieparkharingvlietzuid.nl

2.2.2 Omgevingsraad

Wij hebben positieve ervaringen met het betrekken van de omgeving via een omgevingsraad. Een omgevingsraad bestaat uit direct belanghebbenden en organisaties die vanuit een specifieke expertise input kunnen leveren op bijvoorbeeld het ontwerp van het project en de profijtregelingen. De omgevingsraad heeft gedurende de gehele ontwikkelingsfase een adviserende functie. Iedere omgevingsraad is anders samengesteld, omdat per project de situatie verschilt.

Vattenfall en/of de betrokken overheid dragen zorg voor de organisatie, de voorbereiding en verslaglegging van de bijeenkomsten van een omgevingsraad. In overleg met de lokale ontwikkelaar(s) en andere deelnemers van de groep wordt een voorzitter gekozen. Desgewenst schakelen Vattenfall en de bij het project betrokken overheden een onafhankelijke deskundige in die de omwonenden kan ondersteunen. Met de omgevingsraad werken we afspraken over participatie en inpassing van het zon- en windpark uit, bijvoorbeeld in een omgevingsovereenkomst. Een lokale ontwikkelaar kan een energiecoöperatie zijn of een coöperatief verband van lokale landeigenaren, lokale bedrijven en ondernemers of een combinatie van deze organisatievormen. Zij ontwikkelen het project samen met Vattenfall.

Zonnepark Goirle

Onze zonneparken ontwerpen we in nauwe afstemming met bewoners, lokale ondernemers en natuurverenigingen. Met ons zonnepark Goirle voegen we waarde toe aan een bestaand recreatiegebied door het aanleggen van een klein wandelpark vol bomen, bloemen en planten.

Meer weten?

Ga naar <https://group.vattenfall.com/goirle>

Deelname aan een omgevingsraad vraagt iets van de leden van een groep. Het is aan hen om wat er in de omgevingsraad besproken wordt, af te stemmen met hun achterban en eventuele wensen van die achterban ook in te brengen in de omgevingsraad.

2.2.3 Afspraken met de omgeving

Vattenfall, de betrokken partners, de relevante overheden en de omgeving leggen de te maken afspraken vast. Daarbij gaat het bijvoorbeeld om afspraken op het gebied van het minimaliseren van hinder als gevolg van het park, maar ook om afspraken over de wijze waarop de omgeving (mee) profiteert van de komst van het park. Daarnaast zijn procesafspraken die van belang zijn voor de situatie wanneer het park er eenmaal is, onderdeel van deze afspraken.

De afspraken met de omgeving leggen wij juridisch bindend vast, bijvoorbeeld via een Anterieure Overeenkomst. Op die manier blijven de afspraken met de omgeving altijd gelden, ook bij eventuele verkoop of overdracht van het betreffende windpark of zonnepark. Voor het overdragen van het park is Vattenfall in dat geval verantwoordelijk.

Windpark Nij Hiddum-Houw

Op de kop van de Afsluitdijk ontwikkelt Vattenfall samen met Gooyum-Houw een nieuw windpark: windpark Nij Hiddum-Houw. Er is een omgevingsovereenkomst gesloten tussen VF, Gooyum Houw BV en de Omgevingsadviesraad. Daarin zijn afspraken gemaakt over onder meer geluid, profijt, participatie, planschade en een klachtenloket.

Meer weten?

Ga naar nijhiddumhouw.nl/omgevingsraad

2.3 Hoe worden we samen eigenaar van het project?

Vattenfall ontwikkelt samen met de omgeving. In het geval van lokaal eigenaarschap via coöperaties betekent dit, dat we ook écht samen met die coöperaties eigenaar worden van een project. Daarbij hanteren wij het uitgangspunt dat het eigenaarschap moet aansluiten bij wat een energiecoöperatie of een ander collectief verband financieel kan en wil inbrengen. Daadwerkelijk instappen is op verschillende momenten mogelijk. Per projectfase, vanaf de eerste ontwikkelstappen, tot aan de start van de exploitatiefase van het wind- of zonnepark bekijken we samen met de omgeving wat de mogelijkheden zijn voor lokaal eigendom in het betreffende project.

2.3.1 Potentiële eigenaren

Iedere belanghebbende binnen Vattenfalls 'cirkel van invloed' komt in aanmerking voor lokaal eigenaarschap. Vervolgens overlegt Vattenfall met de betrokken overheden en belanghebbenden over de vraag wie nog meer eigenaar zouden moeten worden van een gedeelte van het park.

Drijvend zonnepark Netterden

Doordat dit zonnepark gebouwd is voor het bedrijf Netterden Zand en Grind is dit project 100% in lokaal eigendom. Bovendien is dit zonnepark Vattenfalls allereerste drijvende zonnepark. Door een opgesteld vermogen van 1,2 MWp is het mogelijk de bedrijfsvoering van Netterden Zand en Grind voor 50% te verduurzamen.

Meer weten?

[Bekijk de video](#)

Lokaal eigendom is ook echt lokaal. De voordelen die lokaal eigenaarschap bieden, moeten aan de lokale gemeenschap toekomen.

2.3.2 De opties voor lokaal eigendom

Vattenfall biedt lokale partners, zoals energiecoöperaties en lokale ondernemers, verschillende mogelijkheden voor het invullen van lokaal eigendom en gezamenlijke ontwikkeling.

1. Samen risicodragend investeren vanaf de start van de ontwikkeling.

De omgeving deelt bij deze mogelijkheid mee in de kosten tijdens het ontwikkelingsproces. Dit vraagt om sterke lokale support, met de meeste risico's maar ook met een hoog rendement. Dit betekent dat Vattenfall en de lokale partner daadwerkelijk vanaf de start beiden ontwikkelaar en eigenaar worden van het wind- en/of zonnepark.

2. Risicodragend investeren door lokale partners bij de start van de bouw.

Wanneer het investeringsbesluit door Vattenfall is genomen, kan de omgeving een deel van het project overnemen. Zo is er een lagere risicodragende investering van de omgeving nodig in een vroeg stadium van het project.

3. Risicodragend investeren door lokale partners bij de start van de exploitatie (start tweede jaar na afronding bouw).

Wanneer het windpark en/of zonnepark operationeel is, kan de omgeving een deel van het project overnemen. Voorafgaand aan de exploitatiefase is er nauwelijks financiële inbreng van de omgeving vereist. Daardoor is echter ook het rendement lager dan in het eerste voorbeeld.

4. Indirect investeren.

Een obligatieregeling biedt de mogelijkheid om (indirect) bij te dragen aan de financiering van het park. In plaats van lokaal eigendom kunnen wij ook obligaties aanbieden om in een project te participeren. We zien soms dat er binnen een gemeente nog geen energiecoöperaties of andere mogelijke lokale ontwikkelpartners actief zijn of dat deze nog niet mee kunnen of willen ontwikkelen. Op dat moment bieden wij inwoners de mogelijkheid aan om via een obligatieregeling toch te kunnen participeren. Wij kunnen een obligatielening uitgeven volgens het beproefde Samen in Zon en Wind-concept. Samen in Zon en Wind is succesvol uitgezet bij onze zonneweides in: Eemshaven, Velsen en Amsterdam.

Meer algemene informatie over Samen in Zon en Wind vindt u [hier](#).

Vattenfall biedt verschillende mogelijkheden voor het invullen van lokaal eigendom en gezamenlijke ontwikkeling.

Windpark Jaap Rodenburg

Samen met energiecoöperatie Almeerse Wind vervangt Vattenfall de molens in het oude windpark door nieuwe, krachtigere windmolens. Acht windmolens komen in ons bezit en de leden van Almeerse Wind worden eigenaar van de overige twee molens.

Meer weten?

Ga naar almeersewind.nl

2.3.3 Samenwerking vormgeven

Vattenfall start een samenwerking met lokale partners met een kennismakingsgesprek. Daarna spreken we in een **intentieovereenkomst** uit dat we samen voor een bepaald project willen gaan. We spreken daarin ook af wanneer we de daadwerkelijke inrichting van het project en de verdeling tussen een Vattenfall gedeelte en het lokale gedeelte, als tweede stap, in een **samenwerkingsovereenkomst** vastleggen. Vattenfall heeft bovendien veel kennis in huis die we kunnen delen met lokale partners, bijvoorbeeld op het gebied van vergunningen, technische aspecten, inkoop, juridische vraagstukken, omgevingsmanagement en veiligheid-, milieu- en kwaliteitsvoorschriften. Wij gaan graag met lokale partners in gesprek over de exacte behoefte en mogelijke rolverdeling. In een samenwerkingsovereenkomst werken we de exacte rolverdeling samen uit. We kunnen dan ook de mogelijkheden bespreken voor eventuele voorfinanciering (door Vattenfall) van de financiële middelen die nodig zijn voor de ontwikkelfase.

3. Samen de gemeenschap verder verduurzamen

Energiepark Haringvliet Zuid,
bovenaanzicht

Naast lokaal eigendom en/of gezamenlijke ontwikkeling van zon- en windparken, ziet Vattenfall verschillende kansen om lokale gemeenschappen te helpen verduurzamen. Dat kan bijvoorbeeld in de vorm van korting op producten of diensten van Vattenfall of de afname van lokaal opgewekte groene stroom.

3.1 Omgevingsfonds

Vattenfall ziet ook mogelijkheden om inwoners zonder tegenprestatie mee te laten profiteren van de komst van een zonneweide of windpark. Wij zien kansen om via een zogeheten Omgevingsfonds maatschappelijke of andere groene projecten te financieren. Denk aan het verduurzamen van je eigen huis. Een ander voorbeeld is het sponsoren van maatregelen die de natuur en het landschap versterken. Ook kan het gaan om de ondersteuning van maatschappelijke initiatieven, zoals toneel- en sportverenigingen.

3.2 Afnemen van lokaal opgewekte groene stroom

Vattenfall biedt omwonenden de kans om groene stroom af te nemen van zonneparken en windparken via het product Groen uit Nederland. Inwoners

kunnen ingaan op dit aanbod via een speciale webpagina op vattenfall.nl. Dit contract is een energiecontract voor de levering van uitsluitend in Nederland opgewekte stroom uit de natuurlijke energiebronnen wind, water en zon. De stroom van het zon- of windpark zal dan onderdeel uitmaken van deze levering. Vattenfall koopt dus zelf alle stroom van het zonne- of windpark in en is ook de leverancier van de stroom aan klanten. Binnen de klantomgeving op onze website vattenfall.nl kunnen klanten hierover meer informatie vinden.

3.3 Zelf verduurzamen

Vattenfall wil het moment van de ontwikkeling van een zonneweide of windpark gebruiken om inwoners in de omgeving zelf de mogelijkheid te geven te verduurzamen. We bieden hiervoor concreet de volgende producten en diensten aan:

A) Zonnepanelen

Omwonenden die zelf stroom willen opwekken en die een geschikt dak hebben, helpen we met de aanschaf en installatie van eigen zonnepanelen. Vattenfall organiseert één collectieve inkoopactie voor zonnepanelen op het moment van het onherroepelijk worden van de vergunning. Wij publiceren het resultaat van de actie op de website van de zonneweide of windpark. We kunnen zonnepanelen met korting leveren en installeren via ons dochterbedrijf Feenstra.

B) Laadpalen voor Elektrisch vervoer

Op het moment dat de vergunningen onherroepelijk zijn, kan Vattenfall bij u thuis of bij uw bedrijf met korting laadpalen realiseren voor elektrische auto's. Dit in overleg met, en op aanvraag van inwoners en/of gevestigde bedrijven.

C) Energiebesparende Maatregelen

Vattenfall werkt sinds 1 januari 2016 samen met de Takkenkamp Groep. Takkenkamp is specialist in isolatie, voegwerk, gevelonderhoud, renovatie en restauratie. Takkenkamp verzorgt voor Vattenfall de isolatie-adviesafspraken en voert isolatiewerkzaamheden uit. Bewoners van een gebied waar Vattenfall een wind-, of zonnepark ontwikkelt kunnen via de Takkenkamp Groep gratis advies krijgen voor het isoleren van hun huis.

Op basis van de specifieke behoeften in de omgeving maken wij per project een specifiek samengesteld aanbod.

Prinses Ariane Windpark

Voor direct omwonenden is er een burenregeling in het leven geroepen. Ook is er een windfonds waarmee projecten in de gemeenschap worden ondersteund. Deze regelingen zijn tot stand gekomen in overleg met de omgevingsraad.

Meer weten over Prinses Ariane Windpark?

Ga naar windparkwieringermeer.nl

Zet de stap naar eigenaarschap in de energietransitie

Wilt u zelf stappen zetten op weg naar fossielvrij leven? En zoekt u een partner om uw project mogelijk te maken? Neem dan gerust contact met ons op via info.solar@vattenfall.com of info.wind@vattenfall.com

U kunt zich via deze e-mailadressen ook aanmelden voor onze nieuwsbrief en voor deelname aan de Inspiratietafels die Vattenfall organiseert over het samen ontwikkelen met lokale partners.

**Fossielvrij leven binnen één
generatie mogelijk maken.
Samen kan het!**